

سازمان کتابخانه ها، موزه ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی

اداره مخطوطات

نام کتاب قصیده برده کواکب البریه فی مدح غیر البریه

مؤلف متن محمد بن سعید بصری کاشی

شارح مترجم

تاریخ تحریر قرن ۱۲ ق نوع خط نسخ تعداد سطر ۸

نام کاتب

موضوع کربیات زبان عربی عدد اوراق ۲۰

طول ۱۸ عرض ۴٫۵ شماره عمومی ۳۳۴۵۶

وقفی / محمد بن سعید بصری فاضل خان تاریخ وقف

ملاحظات

وَلَا عَلَى الْحَيِّ وَلَا عَلَى الْحَيِّ وَلَا عَلَى عَصِي
وَلَا عَلَى عِظَامِي وَلَا عَلَى أَهْلِي وَلَا
عَلَى مَا رَزَقَنِي رَبِّي وَسَتَرْتُ
بَيْتِي وَبَيْتِكَ بِسِتْرِ النُّوَّةِ الَّذِي سَتَرَ
أَنْبِيَاءَ اللَّهِ بِهِ مِنْ سَطَوَاتِ الْجَائِرَةِ وَ
الْفَرَاغَةِ جَبْرِئِيلُ عَنْ يَمِينِي وَسَكَائِيلُ
عَنْ يَسَارِي وَإِسْرَافِيلُ عَنْ وَرَائِي وَحَمْدُ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَمَامِي وَاللَّهُ مُطِيعُ
عَلَى يَمِينِكَ وَيَمْنَعُ الشَّيْطَانُ نِيَّتِي اللَّهُمَّ
لَا يَغْلِبُ جَهْلَهُ أَنْتَ أَنْ يَسْتَفْرِزَنِي وَ
فَتَحْفِي اللَّهُمَّ إِلَيْكَ الْبَقَاةُ اللَّهُمَّ إِلَيْكَ

البَقَاةُ

چیت دل کوی بهش نوشیفته کوه و زغم

وَلَا عَلَى لَحْيٍ وَلَا عَلَى خُجٍّ وَلَا عَلَى عَصِي
وَلَا عَلَى عِظَامِي وَلَا عَلَى أَهْلِي وَلَا
عَلَى مَا رَزَقَنِي رَبِّي وَسَتَرْتُ
بَيْتِي وَبَيْتَكَ بِسِتْرِ النُّبُوَّةِ الَّذِي سَتَرَ
أَنْبِيَاءَ اللَّهِ بِهِ مِنْ سَطَوَاتِ الْجَنَابَةِ وَ
الْفَرَاغَةِ جِبْرِيلَ عَنْ يَمِينِي وَمِيكَائِيلَ
عَنْ يَسَارِي وَإِسْرَافِيلَ عَنْ وَرَائِي وَمُحَمَّدَ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَمَامِي وَاللَّهُ مُطِيعُ
عَلَى يَمِينِكَ وَيَنْعُ الشَّيْطَانُ سِتْرًا لِلَّهِ
لَا يَغْلِبُ جَهْلَهُ أَنْتَ أَنْ يَسْتَفْرِزَنِي وَ
فَتَخْفَى لَكَ لَهْمَ إِلَيْكَ الْخَبَاتُ اللَّهُمَّ إِلَيْكَ

النجاة

النجاة اللَّهُمَّ إِلَيْكَ الْخَبَاتُ يَا أَرْحَمَ الرَّحِمِينَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَمِنْ تَدَكُّرِ حَيْرَانِ بَدِي سَلَمِ
ای زیاده صحبت یاران است اندر روزی ستم
رَزَجْتُ وَمَعَا جَرَى مِنْ مَقْلَةٍ تَدَمُّ
است چشتم ایختی با خون روان کشته هم
أَمْ هَبَّتِ الرِّيحُ مِنْ تَلْقَاءِ كَاطِمَةٍ
یا کوز از کاطمه بادی وزیده از کوی دوست
وَأَوْ مَضَى الْبَرْقُ فِي الظُّلُمَاءِ مِنْ أَضْمٍ
یا کور در نیم شب برق دیدست از اضم
فَمَا لِعَيْنِكَ أَنْ قُلْتَ كَفُّوا هَمَّتَا
چیت چیت کوی شکر کویان شو کویان شود
وَمَا لِقَلْبِكَ أَنْ قُلْتَ اسْتَفِيقْ لِهَيْبِ
چیت دل کوی لبش خوش شفته کور و زغم

أَحِبُّ لَصَاتُ أَنْ أَحِبُّ مَنْ كَرِهَ
ای تو بپذیری که عشق باشقان بهارن شود
مَا بَيْنَ مَنْسُجٍ مِنْهُ وَمَضْطَرٍ
با وجود افس و گسوز آب چشمم نم
لَا الْهُوَى لَمْ تَرْقِ دَمْعًا عَلَى طَلَلٍ
گر نه روی عشق اشکت بر طلل گریخت
وَلَا أَرَقْتُ لِذِكْرِ الْبَانِ وَالْعَمِ
کی شدی بچو آب چشمت از غم بان عم
كَيْفَ تَنْكَرُ حُبًّا بَعْدَ مَا شَهِدَ
چون کنی انکار حُبّت چون گواهی میدهند
بِهِ عَلَيْكَ عَذْوُ الدَّمْعِ وَالسَّقَمِ
بر تو اشک چشم و روی زرد و سستی از سقم
وَأَثَبْتُ الْوَجْدَ خَطِيئَةً وَصْنِي
عشق ثابت کرد بر رو خط اشک و لاعزمی
مِثْلَ الْبَهَارِ عَلَى خَدَيْكَ وَالْعَمِ
چو بهار روی یاز و بر رخ شاخ و عنب
نَعْمَ سَرَى طَيْفٌ مِّنْ هَوَى وَارَقِي
چون خیال دلبزم آمد برای خواب کرد

وَلَحْنُ

وَالْحُبُّ يَعْتَرِضُ لِلذَّاتِ بِالْإِلَهِ
عشق آرد در میان خدای و روح و اله
يَا لَأَيُّ فِي الْهَوَى الْغَدْرِي بَعْدَ
ای که در عشق ملامت میکنی معذرت در اله
مَتَى الْيَتِّ وَكُلَّ أَنْصَفَتْ لَمْ تَكُنْ
کوترا انصاف باشد عذرم آری از کوه
عَدَّتْكَ حَالِي لَا يَتَرَى بِمُسْتَرٍ
حال من از تو گذشته ستر من از دشمنان
عَنِ الْوُشَاةِ وَلَا دَأَى بِمُجَسِّمِ
نیت بهان و مرد من زایل نکشته از دل
مَحْضَتِي النَّصَحَ لَكِنْ لَسْتُ أَسْعِدُ
تو نصیحت میکنی نیکو و من می نشوم
إِنَّ الْمَحِبَّ عَنِ الْعَذَالِ فِي صَمِّ
عاشقان باشند و ایمن از ملامت در صمد
إِنِّي أَهَمُّتُ نَصَحَ الثَّيِّبِ فِي عَذَابِ
شیب بیدم داده و من بیدم گمان بدیدم
وَالثَّيِّبُ أَبْعَدُ فِي نَصَحٍ مِّنَ الثَّيِّمِ
در چه شیب اندر نصیحت دور باشد از ثیم

فَإِنَّ أَمَارَتِي بِالسُّوءِ مَا اتَّعَظْتَ
نفس نهان ده بد ما میکند و بدیم ^{خراب}
مِنْ جَهْلِهِمْ أَبَدُ تَرَاثُثٍ هَلْ هَرَمَ
وزجهالت پند نید بر دَن پیری و هَرَم
وَلَا أَعَدَّتْ مِنْ أَلْفَعِلِ الْجَبِيلِ قُرَى
هم نکره او کار نیکو بهر مهیا ن که آن
ضَيْفُ الْكَلْبِ تَرَاثُثٍ عَنِّي حَتَّمْ
بر سر دم آمد نرو و از من نکشت از حَتَّمْ
لَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ أَمِّي مَا أَوْقَرُهُ
کریداشتی که بهمان نرا می دارم بزد
كَمْ تَسْرًا بَدَلِي مِنْهُ بِالْكُفْرِ
کرده می تغیر اسفیدی مویم با کُفْرِ
مَنْ لِي بِرَدِّ جَمَاحٍ مِنْ عَوَائِلِهَا
نفس سرکش را از پیراهی که دارد رُو بر آه
كُنَّا بَرْدُ جَمَاحٍ الْخَلِّ بِالْحَمْدِ
هیچنان کُش باز دارد آب سر کشی را حَمْد
فَلَا تُكْرِمُ بِالْمَعَاصِي كَسْرَ شَهْوَاهَا
پس بجز بر فعل عصیان کسر شهواتش
إِنَّ

إِنَّ الطَّعَامَ يُقَوِّي شَهْوَةَ الْبَطْنِ
زانکه قوت میدهد شهوت طعام اندر شکم
وَالنَّفْسُ كَالْطِفْلِ أَنْ تَمْلِكَهُ نَبْ
نفس عطف است اگر شیرش دهد ایم خورده
حَبِ الرُّضَاعِ وَإِنْ تَقْطِعُهُ يَنْقَطِعُ
ورز شیرش باز گیری او نخواهد هیچ و نه
فَأَصْرَفُ هَوَاهَا وَخَافِرُ أَنْ تَوَكُّ
باز گیرش از هوا بر خود هوا خا که مکن
إِنَّ الْهَوَى مَاتُولِي يُصِرُّ أَوْ يَصْنَعُ
چون هوا که شود و دینت بشد یا کنت که
وَرَاغِبَاهَا وَهِيَ فِي الْأَعْمَالِ سَائِلَةٌ
نفس را مقهور کن چو در عمل جولان کتد
وَأَنَّ هِيَ اسْتَحْلَتِ الرِّعَى وَأَوَّلَتْ سَمِ
ورجیری اش گیر و باز دارش از نسد
كَرْ حَسَنَتْ لَذَّةَ لَمْرٍ قَائِلَةٌ
لذت کو یا سمرت باشد اراید به شمع
إِنَّ